

علوم غزته سي

العدد - ٧

۲۰ رحمت المرحوم

۱۵۸۶

علوم و ادبیات آقادمی سی اولوب وظائف معینہ سی لسان
رادیک اینرولنے سی و تألیف و ترجمہ لرا مملکتده معارف
جدیده نك تعیم و نشرنه خدمت ایتمك ایدی

بومقامده معارف نظارتنده بولنمش ذواتك خدمتتری یا عدم
خدمتتری بجئی دخی مناسبت آدی ایسه ده باعث اطناپ اولدیند
وقت آخره تعلیق ایدلدی آنجق شونہ بیاندن سکوت ایدہ میزک
سی پاشا معارف عمومیہ ناظری ایکن السنہ متعددہ دن کتب
نافه ترجمہ ایتمك اوزره بر مجلس ترجمہ نك لزومنی بیان و نظامنامہ
ترتیب ایددی فقط باب عالی اجرانہ مساعد اولمادی حالیکه
ماهیه تخصیصاتی یوزبیک غروشدن زیاره دکل ایدی (اویده خاطرمدده ^{قالمش})
اولوتت تأسیس اوله ایدی بوکوننده دك خیلی کتب مترجمه و مطبوعه مز
بولنمش اولوردی بوکونلرده ایسنہ حالامعارف ناظری جانبدان
بویه بر مجلس احتیاج عرض اولنوبه ایکی بیک کیب تخصیصات
سنویه سید اجرانہ مساعدہ کویترلادی . دیک که لازم امیش

نظام جدید
برای معارف عمومیہ

حضور شاهانه به تقدیم قلنسوش شایان دقتدر
 بومضبطه مملکت عثمانیه ده تمهیم معارفک شونقصاندریه اشارت^{ایتدی}
 (۱) صبیان مکتبدرینک مقدارى نفوس موجوده به نسبتله
 قلیل (۲) صبیان مکتبدرینک تحصیلى یالکزمقدمت
 علوم دینییه منحصر (۳) اداره لری اهلیت وماهیترک
 مجهول خواجلر اللرنده (۴) علوم و فنون متنوعه به مخصوص
 مکاتب عالیه نك یوقلغی سببیده مکاتب رشدییه دن چیقا جملرا ایچون
 اقدام ایده مکاتب عکریه دن بشقه منخرج بولنمادینغی
 (۵) خلقی تحصیل معرفت جبرایده جک بر قاعده نك یوقلغی
 (۶) علی العموم مکاتبه نظارت آلتنده بولندیره جق بر هیئت
 تفتیشیه نك فقدانى و بونقصانک پولیتیکه دخی محدودی
 بولندیغی

بعده بونقصاندری اکیال ایچون شویده احکام اساسیه بیان ایتدی
 (۱) تأسیسات علمیه نك تکلیف و تمهیمی
 (۲) اصول تعلیمک ترتیب و تنظیم
 (۳) هیئت تعلیمییه نك تزئید معلومات و اعتباری و ترفیه حالتی
 موجب اولاجق و سائلک تمهیمی

(١) مکاتب عمومیہ تک بربرینہ مخرج اولاجق صورتده اقسام درجہ

مختلفہ تقسیم

- (٥) تحصیل علم و معرفت ایچون مجبوریت قاعده سنک وضعی
(٦) معارف اداره مرکزیہ سنک تنسیق و تنظیمیہ ولایاتده دخی
شعبات مقبضیہ تک تشکیلی

(٧) طلبہ تک شوق و غیرتی موجب بعض قواعد امتحانیہ تک وضعیہ
مراتب مختلفہ تحصیلک استحقاقی تعیین ایچون رؤس اعطاسی
احصانک احداثی

(٨) معارف عمومیہ تحصیل ایچون اہالیدن براعانہ مرتبہ اخذک

(فقط برنری اجراء ایچون پارہ نردہ) پارہ بختنہ کلنجہ
صبیان مکتبیریک اسکی موجود لر برابر یا پلسی لازم کلانلر مجموع
مقدارنی اوتوز بش اید قرق بیك آرہ سندہ تخمین ایدوب بونلرک
مصارفنی کمانی السابق اہالی یہ براتور . دیگر مکاتب ایسہ برولایتہ
تشکیل لازم کلان مکاتب رشدیہ واعدادیہ تک وکرک اداره معارف

ھ فی ١٢٨٤ بالجد مالک عثمانیہ وہ مسلم غیر مسلم مکاتبک مجموع

١٥٠٠٤٠ اونبشیک قرق ایدک

مأمورینک برسندک معاشات و مصارفاتی قاجر بالغ اولورسه
ربنک خزینه دن راج ربینک دخی ولایتجه برله حق قارشولقدن
و حنوق اهالی طرفلردن تسوییه سنی ارانیه ایلدی

بوکاکوره اجرا آتک ایلک سنه سنه اختیار اولنجه حق مصرفک
یکونی الی ایله آتیش یک کیسه بیسنده تمین ایدلدیکندت
بونک ربی اولوق اوزره خزینه دولتدن برنجی سنه ده ویریلدجه
اچجه شهیدکی معارف تخصیصاتک مقداری راده سنه در

دیدى ع

..

بعده شوا حکام اساسیه مذکوره نک شهیدک اجرا سنده مشکلات
کوسترده . مشکلات شوندر

(۱) . بر اصلاحاتک حساب عمومی سندن اهالی به عاید اولاجق توزیع
ایفایه بعض ولایتک تمینی یوق اولاندن دخی دفته و تکالیف ساره
علاوة استیفاسی کوچر

(۲) هنوز نکتب یوق . مکاتب تأسیسی

(۳) حال کتاب یوق . علوم و فنونه دائر برزه اولمیان کتابلرک

لسان عثمانی یہ ترجمہ سی

(۱) صفت مطلوبہ وہ معلم تدارک

برپا شدن بر وجه مشروح اصلاح معارف لرزی دیگر طرفدن اجرا سنده
مشکلات حاضرہ کو سرلکدن کرہ ہو بابدہ مسلک معتدل
(نظام نامہ لردہ عادت عتیقہ جہدہ) ۶ احکام نظامیہ نکت

فعلیاتہ حرکت تدریجیہ ایہ تشبث قلمی ۴ دیدی
حرکت تدریجیہ " تفسیرندہ دیرک ابتداء استانبولدن
باشلانسون شویدک

(۱) مجلس کبیر معارف تنظیمی

(۲) یا لکڑ استانبولده موجود مکاتب صبیانیہ ورشدیہ نکت
اصلاح و تکثیری واعدادیہ لکڑشادی ردارالمعلمین لہ دارالفنون
درسلیک تنظیمی ویکیدن ردارالمعلمیات تاسیسی

(۳) بزده معلمیت شجیہ دک مکاتبہ تدریس اولذبق بعض فنون
مخصوصہ ایچون تبعہ دولعلیہ دن اولیان ارباب دانش وکمالک
استخدامی (۴) ولایاتده کی فقط قرا و محلات مکاتب

صبیانیہ سنک مصارفی لکان اہالی بہ برایتد جنی جہتہ بونلرک

اشبهون نظامه توفيقا و تعميها تنظيم احواليد برابر موجود رشديه لك
دخى قواعد جديده يه كوره نقصان اولان اصول تدرسيه لري
على التدرج الكمال ايدلسى

(۶) رشديه تكثيرى اعداديه و سلطانيه كشارى استانبولده ميدانه
كدهك ثمراتك اتحصانك تعليق اولماسى

(۷) هرشيدن اول شايان اعتناء بعض فنون نافه يه دار
السنة اجنبيه ده متداون كتب و رسالك لسان عثمانى يه سرعت
نقل و ترجمه سى اولديفتدن برخدمتى اداء ايچون معارف عموميه
نظارى آتنده برداره علميه تشكيل اولنوب مجدد آ كتاب تاليف
ايدنره ورك سپارش اولنوجق كتب و رسالكي ترجمه ايليانلره مكافاة
اعطاء رقتنق اوزره خزينه جليله دن (سنوى ايكي بيك كيسه) تحفيص
(انتهت خلاصة المضبطة)

جدید نظامنامه ۱۱۴۵ نومردی تقویم وقایعده باشلانوب
۱۱۴۰ قدر صره سید طبع اولمشدر
خلاصه

مذلك عثمانیه ده مكاتب ايكي يه منقسم . برى مكاتب خصوصيه

که یا بکز نظارتی دولت و تأسیس و اداره‌سی افراد و یا جماعته
 عاندر بونوع مکاتب احداث و ادامه سنه شوابکی شرطکن
 بشقه یوقدر (۱) معلم پدنده معارف نظارتی یا اداره‌سی جانبند
 شهادتنامه بولنق (۲) تعلیم اوله جنق درسه دائر جدول و بالجمله
 کتابد معارف نظارتی یا اداره‌سی جانبندن تصدیق اوله رق رخصت
 رسمیه ویریلک

ایکینچی قسم مکاتب عمومی که نظارت و اداره‌سی دولت عاندر

(۱) ذکور و اناث صبیان مکاتب

(۲) کذا رشدییه . بشیرخانلی هر قصبه ده . مصارف سنویسی

قرق بیک قدر . مدت تحصیل درت سنه

(۳) اعدادیه . بیک خانلی هر قصبه ده . بونده مسلم و غیر مسلم

مختلط تحصیل ایده بیک . مصارف سنویسی نهایت کنگ بیک

مدت تحصیل اربع سنه (۴) سلطانیه . هر مرکز ولایتده

مسلم و غیر مسلم اعدادیه دن چیقاندر اجرتله قبول اوله جنق رشدییه دن

طوغزی کلاندر ایچون دفعی دائره‌سی بولنق . مصارف انشاییسی

مالیه دن مصارف اداره‌سی شکر داندن آلن جنق اجرتله

طلبه‌سی لیلی و نهاری به منقسم

دارالمکاتب عالیہ . دارالمعلمین دارالمعلمت دارالفنون
وفنون صنایع مختلفہ مکتبہری . استانبولده اوراجق

اشته شویا زدیغیز معارف عمومیہ تاریخچہ سندن چیقاقق نتایجی
شدهی بیان ایدهلم

نظامنامہ جدید و مضبوطہ دہ کی مطالعات مقدمات عارف حکمت
بک مجلسک نظامنامہ سنہ شرح کبی در

کتابد ترجمہ ایتدیرملک اوزره "دائرہ علمیہ" ترتیب اولنوب
ایلی بیگ کیہ سنوی تخصیص ایدلش

بودائرہ علمیہ رجالہ عاجزانہ آخطارانیدرزک تالیف ایده جملک
برنجی کتاب "اصطلاحات علوم" اولسون وارل یاول بوکتاب

طبع اولنوب هر مترجم بوندن خارج اصطلاح قوللانامسون
زیرا علومی آنجق اصطلاحات ضبط ایدر فقط شواصطلاحات

کتابی اسلام ملک علومنه موافق اولمالی یعنی اورر پالیرک
اصطلاحاتی اولان میثولوجیق تعبیرات بت پرستی مملکتہ

صوقا ماغه دقت بيرمالي بونك طريقي ايمسه بزده موجود اصطلاحات
 علوم استعمال ايتلى بولنه میان تعبيرات ايچون بومستعملردن
 تركيب قابلدرد .

۷

مملكت عثمان نيره اوته دنبرو منبع علوم واحد ايكن معارف عموميه
 تشكيلد منبعى اصول عتيقه و اصول جديده ديوايكى تقسيم
 ايتش .

بزديرزك پوليقيقه تعبيرلى اكثر يا معنا سزا اولديقه اشته بوتعبيرك
 معنا سزلفى دخی شهادت ايدر بزده براسكى اصول طوب جديدى
 قبول ايتمش برفرقه يوق مثلا اوروپا ده پاپا سزا اوته دنبرو
 علومه بعض ایده كلديك لکن اسلامده تارك دنيا صائم النهار
 قائم الليل اهل خلوت بيله منطق و فلسف و رياضيه اوقوتتدن
 و علومك تجديده تلذدن فارغ اولمايدل بالخصوص زمانيه
 باقلمچ بن فله ده حساب و مساح و هندسه و حكمت طبيعیه
 اوقوتدم هر مدرسه دن سوخته لر كلور درس آلورل ايدى
 مدرس اقدیلردن هيچ برينك بو علومه دائر بر اعتراضى ايشتمدم
 استانبولده جودت اقدى فخرذات. (غالباً) جامعه جغرافيا